



Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitussihteeri Kosti Honkanen

Pvm

Urn
Asianumero

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Hallituksen esitys tuomioistuinmaksulaiksi sekä laeiksi hallinto-oikeuslain 12 a §:n ja riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 28 §:n muuttamisesta (HE 29/2015)

1. Yleistä

Puolustusministeriö pitää hallituksen esityksestä pääpiirteissään tarkoituksen mukaisena ja perusteltuna puolustushallinnonkin näkökulmasta.

Puolustusministeriö pitää kohtuullisena hallituksen esityksessä tuomioistuinmaksulaiksi 7 §:n 2 momentissa esitettyä mahdollisuutta vapauttaa maksusta, jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta.

2. Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain vaikutus

Hallituksen esityksessä tuomioistuinmaksulain 5 §:ksi säädetään maksuttomista suorituksista, joita ovat muun muassa pykälän 11 kohdan mukaan siviilipalveluslain (1446/2007) mukaiset asiat. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että siviilipalveluslain mukaiset asiat käsiteltäisiin edelleen maksutta, koska myös varusmiespalvelukseen liittyvistä päätöksistä voi valittaa maksutta. Lisäksi perusteluissa todetaan, että varusmiespalvelukseen liittyvistä asioista ei voi valittaa tuomioistuimeen.

Hallituksen esityksessä tai sen perusteluissa ei kuitenkaan huomioida sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014, SKRTL) 7 luvussa tarkoitettuja kurinpitovalituksia, jotka ovat varusmiesten tekemiä. SKRTL 55 §:n 2 momentin mukaan kurinpitovalituksen käsittelee toimivaltainen tuomioistuin.

Varusmiesten tulotaso on keskimäärin alhainen varusmiespalveluksen ajan, miltä osin varusmiehet ovat verrattavissa siviilipalvelusta suorittaviin.

Varusmiesten alhainen tulotaso saattaa johtaa siihen, että varusmiehet jättävät kustannusten pelossa käyttämättä heille SKRTL:ssä varatun mahdollisuuden kurinpitovalituksen tekemiseen asiassa, jossa heidän syykseen on luettu rikos.

Puolustusministeriö kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että hallituksen esityksessä tuomioistuinmaksulain 8 §:ssä maksuista vapautetuiksi ei ole säädetty ylempiä kurinpitoesimiehiä.

SKRTL 126 §:n 3 momentin mukaan, jos kurinpitoesimies katsoo, että kurinpitoasia tulee ottaa uudelleen käsiteltäväksi tai kurinpitopäätöstä olisi muutettava kurinpitoasian vastaajan vahingoksi, hän voi hakea kurinpitopäätöksen poistamista tai purkamista.



8.10.2015

Pykälän 4 momentin mukaan hakemus on tehtävä SKRTL 55 §:n 2 momentissa tarkoitettulle tuomioistuimelle.

Vaikka hallituksen esitys tuomioistuinmaksulain 7 §:n 2 momentiksi mahdollistaa maksusta vapauttamisen viranomaisen tai maksun määräävän virkamiehen päätöksellä, puolustusministeriö ei pidä perusteltuna, että tuomioistuin arvioisi jokaisen varusmiehen tekemän kurinpitovalituksen kohdalla maksun määräämisen erikseen. Tämän takia puolustusministeriö esittää, että hallituksen esitykseen tuomioistuinmaksulain 5 §:ään lisättäisiin maksuttomiksi suoritteiksi SKRTL:n mukaiset asiat, joissa osapuolena on varusmiespalvelusta suorittava tai asia on kyse kurinpitoesimiehen hakemuksesta kurinpitopäätöksen poistamisesta tai purkamisesta.

3. Esitys tuomioistuinmaksulain 5 §:n muutokseksi

Puolustusministeriö esittää, että tuomioistuinmaksulain 5 §:ään lisättäisiin uusi 15 kohta:

15) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) mukaisissa asioissa, jotka koskevat varusmiespalvelusta suorittavan tekemää kurinpitovalitusta taikka kurinpitopäätöksen poistamista tai purkamista